І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНСоюз: HEnderson 5-8740
Тел.: з Ню Йорку:
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXVIII. Ч. 118. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 24-го ЧЕРВНЯ (JUNE) 1961 ЦЕНТІВ 12 CENTS No. 118. VOL. LXVIII.

ПАЛАТА СХВАЛИЛА БУДІВЕЛЬНУ ПРОГРАМУ

НА БУДОВУ ДОМІВ ПРИЗНАЧЕНО $ 4,900,000,000

Вашингтон. — 22-го червня Палата Репрезентантів більшістю 235-ох до 178-ох голосів прийняла законопроєкт про будівельну програму уряду, схваливши на цю ціль суму $4.900,000.000. В останній хвилі республіканці запропонували зменшити призначену урядом суму на $1.100-000,000, але демократична більшість 215 голосами відкинула цю пропозицію, за якою було тільки 197 голосів. Проти цієї пропозиції голосували і 7 республіканців: за неї було 39 південних демократів і решта республіканців. Сенат признав на цю ціль $6.140,000,000 ще 12-го червня. Але в цій сумі є також $1.200,000,000, які є призначені на будівельну програму для ветеранів. Палата голосувала в цій справі при окремому законопроєкті. Окрема спільна конференція, складена з сенаторів і конгресменів має узгіднити малі різниці, які є в обидвох законопроєктах. Треба зазначити що суми призначені на будівельну програму, мають бути видані впродовж найближчих чотирьох років. Палата в останній хвилині погодились на те, щоб 40-річні позики на купно домів зменшити до 35 річних, а тільки змінено т $15.000 морґеджі тим способом, що треба буде згори заплатити при цих позиках 3% готівки, це значить, що власники $15.000 позик мають згори заплатити по $450 Первісний законопроєкт передбачав, що власники цих позик нічого не будуть платити згори. Признана Палатою сума є розділена на такі позиції: два мільйони на відбудову міст, $100 мільйонів на будову парків в містах; $750 мільйонів на будову домів для бідного населення, яке платило б низьке комірне Решту суми призначено на інші будівельні цілі.

Конґресова конференція призначила на будову шляхів $ 11,560,000,000

Вашингтон. — Спільна сенатсько - палатна конференція 21-го червня погодилась в тому, щоб на будову автострад призначити суму $11.560,000,000, які треба видати в найближчих 11-ох роках, це значить до 1972-го року. За ці гроші мають будувати такі автостради, які мають об'єднувати різні стейти. Прибутки на ці видатки мають іти з різних податків: 4% податок від газоліни; збільшений податок від великих вантажних автомобілів і податок від автових опон. Податок від автомобілів, які важать більше як 26,000 фунтів, виноситиме за кожну тисячку по $3, а досі він виносив тільки по $1.50. Податок від опон збільшено до 10-ох центів за кожний фунт. В проєктах обидвох Палат були деякі різниці, але спільна конференція їх вирівняла.

Сенат прийняв законопроєкт про збільшення числа туристів до ЗДА

Вашингтон. — 21-го червня Сенат прийняв урядовий проєкт про збільшення числа туристів до ЗДА. Цей проєкт вже прийняла Палата Репрезентантів, і його відослали до підпису Президента. Президент має його негайно підписати, щоб можна було зараз його здійснювати. Американці видають річно по $2 більйони на виїзд за кордон. Уряд ЗДА хоче, щоб чужинні туристи до цієї країни хоч частинно звернули цю велику суму, яку вивозять щороку із ЗДА. Приватні групи американців видають річно коло $15 мільйонів на приваблення туристів до ЗДА, згідно з новим законом уряд видаватиме на цю ціль в першому році $3 мільйони, а в дальших роках ця сума буде збільшена до $4.700,-000. Туристи, які прибудуть до ЗДА, матимуть різні полегші. В чужих країнах будуть зорганізовані окремі американські туристичні бюра, які даватимуть інформації про виїзд до ЗДА.

Нюйоркський посадник Ваґнер старається про перевибір

Ню Йорк. — Нюйоркський посадник Роберт Вагнер 22-го червня рішився старатися про перевибір в цьогорічних виборах. Але своє рішення він узалежнив від того, чи разом із ним на два найголовніші становища в міській управі будуть кандидувати ті особи, які він собі вибрав. Вагнер хотів би, щоб на пост контролера кандидував теперішній голова Міської Ради Ейб Старк, а на голову Міської Ради теперішній заступник посадника Квінсу Пол Р. Скрівейн. Існує побоювання, що демократичний провід Ню Йорку не погодиться на цю пропозицію Вагнера, і це ускладнить становище демократів, бо Вагнер заявив, що кандидуватиме тільки з цими двома кандидатами. Сам Старк заявив давніше, що він хоче старатися про перевибір на голову Міської Ради, і не буде кандидувати на інший пост. Демократичні проводи в Мангеттену, Бронксу і Квінсу також не є вдоволені з вибору Вагнера. Але виринає питання, хто, крім Вагнера, міг би кандидувати на становище посадника.

В АМЕРИЦІ

● **Колишній** головний дорадник президента Айзенгавера Шерман Адамс написав у своїй книжці про працю в Білому Домі під заголовком „Звіт із першої руки", що президент Айзенгавер сам дав дозвіл на лет літака „Ю-2", який СССР зістрелив над своєю територією в дні 1-го травня 1960 року.

● **Поліція** в уруґвайській столиці Монтевідео дістала повідомлення, що якась таємна організація плянує вбити кубинського диктатора Кастра, коли він туди приїде на економічні збори представників латинських американських держав. Ця сама організація плянує вбити і визначного Кастрового економічного дорадника Ернеста Гевару.

● **Панамериканське Бюро** в справах кави обрахувало, що американці денно випивають коло 400 мільйонів чашок кави. 75% американців п'ють каву кожного дня. На кожну родину випадає річно по 34,4 фунта кави, що коштує річно $24.47. В 1960-му році американці спровадили кави за більше як один більйон долярів.

● **Колишній міністер оборони** в уряді генералісимуса Рафаеля Леонідаса Трухільйо генерал-майор Хозе Рене Роман Фернандоз був визнаний винним у змові на вбивство Трухільйо, яке відбулося 30-го травня ц. р., і йому грозить або кара смерти, або досмертна в'язниця. В цій змові брали участь і цивільні особи ,але їх будуть судити пізніше ,коли всі будуть заарештовані.

● **Державний департамент** оцінює, що на Кубі 30,000 осіб перебувають у в'язницях, а кілька соток осіб вбито, не подаючи про це жадних відомостей. В'язні живуть в жахливих умовинах, уряд не дозволяє на те, щоб Міжнародний Червоний Хрест відвідував в'язниці.

● **Міський суддя** Джекоб Маркс з Ню Йорку в суботу 24 червня відзначає 100 роковини з дня народження і навіть не думає про те, щоб переходити на емеритуру. Він п'є щодня шклянку пива увечері, але іншого алькоголю не п'є. Не дивиться на телевізію і до кіна не ходить, але ходить щодня дві години пішки.

Президент мав віруса дихальних органів і не міг урядувати

ІНФОРМУЮТЬ ПРО СТАН ЗДОРОВ'Я ПРЕЗИДЕНТА. Пресовий секретар Білого Дому П'єр Салінґер і д-р Джанет Тревелл, персональна лікарка президента Джана Ф. Кеннеді, інформують на пресовій конференції про стан здоров'я Президента, який, крім уже давнішого нарушення спини, впав жертвою атаки віруса.

Вашингтон. — Президент Кеннеді несподівано в дні 22-го червня занедужав на віруса в дихальних органах і цілий день не міг урядувати, бо його горячка виносила 101. Особиста лікарка Президента д-р Дженет Тревелл разом із іншими лікарями ствердила, що це є коротка недуга, бо той вірус робить людину хворою на один або два дні. Президент зажив сильних ліків антибіотиків, і вже увечері почувався краще, хоч цілий день перебував в Білому Домі. Крім гарячки Президент почував болі в горлі вже вночі, і прикликав лікарку о год. 1:30 по півночі. Гарячка в 7-ій годині враці дійшла була до 101.6, але в 11-ій годині перед полуднем його температура вже була нормальна. 23-го червня Президент мав вже нормально урядувати.

47 ОРГАНІЗАТОРІВ І СЕКРЕТАРІВ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ ЗАКІНЧИЛИ КУРС НА СОЮЗІВЦІ

Союзівка, Кергонксон. — У четвер, 22-го червня ввечері, тут відбулося формальне і святочне закінчення другого з черги секретарсько - організаційного курсу Українського Народного Союзу, в якому взяло участь 48 організаторів і секретарів Відділів, у цьому вісім жінок і вісім секретарів і організаторів з Канади. На закінчення курсу, що тривав від минулої суботи, 17 червня та включав багатобічний вишкіл щодо організування нових членів, збереження при Союзі вже зорганізованих та щодо відділового діловодства, відбулася спільна вечеря та роздача посвідок відбутого курсу. Під час вечері, що її відкрив голова Комітету самих курсантів, проф. Чучкевич, та яку започатковано молитвою, проведеною колишнім редактором „Свободи" д-ром Семеном Демидчуком, тепер на пенсії, виголошено цілий ряд промов, у яких підкреслювано вагу відповідного вишколу союзових і громадських діячів. Програмою вечора проводив мґр. Ів. Скочиляс, головний організатор УНС та один з лекторів на курсі. На початку програми згадано і вшановано пам'ять покійного головного предсідника УНС Дмитра Галичина та померлої з початком цього тижня в Шикаго колишньої заступниці головного прідсідника Марії Білик. Під час програми приявні вислухали також переданої із записної стрічки промови сл. п. Дмитра Галичина, яку він виголосив під час відкриття пам'ятника Тарасові Шевченкові на Союзівці в червні 1957-го року. З промовами виступали: гол. предсідник УНС Йосип Лисогір, заступниця гол. предсідника Анна Герман, гол. касир Роман Слободян, гол. радний Ярослав Гук, що сам брав активну участь у курсах, ред. А. Драган, а з курсантів промовляли: кол. головна радна Марія Демидчук, Є. Омельченко з Канади, п. Федунишин, п. Ґоянюк, п-і Войтович та інші, як і управителі Союзівки Д. Слободян і В. Квас. На закінчення промовляв головний секретар УНС д-р Я. Падох, що з рамени Головного Екзекутивного Комітету був організатором та керівником курсів. Гол. предсідник Й. Лисогір і д-р Падох роздали на закінчення усім учасникам відповідні посвідчення відбутого курсу. Закінчено імпрезу співом „Ще не вмерла Україна".

Іванна Цісик вестиме дитячі табори на Союзівці, що вже починаються

Союзівка, Кергонксон. — Пані Іванна Цісик, кваліфікована виховниця, дружина відомого музика Володимира Цісика, вестиме цього року літні виховно-відпочинкові табори для дітей на цій оселі Українського Народного Союзу. Табори починаються вже в цю суботу, 24-го червня ц.р. У цьому році першими таборуватимуть дівчата і їхній побут в таборі триватиме від 24-го червня до 15-го *липня*. Після них, від 16-го липня до 6-го серпня, таборуватимуть хлопці, а від 6 до 30-го серпня відбудуться курси українознавства. До дитячих таборів приймається дітей від 7 до 12 року життя. До табору для дівчаток зголошено цього року 47 дітей, хоч деякі з них, з уваги на продовжування науки в деяких школах, приїдуть до табору тиждень пізніше. П-ні Цісик допомагатимуть в її виховно-опікунчій праці 8 сестричок, переважно пластунок із відповідним таборовим досвідом з Пласту. Дітям запевнена також постійна духовна і лікарська опіка. Табор приміщений у природньо відділений від Союзівки віллі „Львів", оточеній сосновими деревами, з великою культивованою площею та відповідним устаткуванням для гор і забав, власним модерним купальним басейном власною здоровою кухнею та всіми іншими устаткуваннями того роду таборів. Врочисте відкриття табору, з участю дітей, виховників, батьків і представників УНСоюзу, відбудеться в неділю, 25-го червня.

● **У Парижі** французькі власті боялися демонстрації проти західньо - німецького президента Гайнріха Любке ,коли той приїхав туди з офіційними відвідинами. Тому його повезли не широкою алеєю Шамп Елізе до до Тріюмфального луку, а бічними вулицями, під пам'ятник Невідомого Вояка, де німецький президент склав вінок.

Віце-адмірал Андерсон найменований на шефа морських операцій

Віце-адмірал Джордж Андерсон

Вашингтон. — Президент Кеннеді 22-го червня найменував на шефа морських операцій 54-річного віце-адмірала Джорджа В. Андерсона, який тепер командує П'ятою Фльотою на Середземному морі. Він займе становище по адміралі Арлі А. Бирку, який є шефом морських операцій вже третю дворічну каденцію, яку закінчить 1-го серпня ц. р. і відійде на емеретуру. Віце-адмірал Андерсон довідався про номінацію на кораблі на Середземному морі. Він буде піднесений до ранги адмірала. Тепер він є 12-им на списку старшин фльоти щодо ранги, і 20-им щодо віку. Його номінацію мусить затвердити Сенат. Секретар фльоти Джан Б. Коннеллі довго шукав за старшиною фльоти, який надавався б на це становище. Він перевів інтерв'ю з 109 офіцерами, бо вважав, що це „було його найважливіше рішення, яке він досі мав зробити". Віце-адмірал Андерсон тішився окремою опікою президента Айзенгавера. Він має великий досвід в різних ділянках, також і в дипломатичній праці, бо під час війни очолював окрему делегацію в Лондоні і був при штабі головного командування збройних сил генерала Айзенгавера.

Стівенсон закінчив подорож по Південній Америці — з суперечними враженнями

Вашингтон. — Адлей Стівенсон, американський амбасадор при Об'єднаних Націях відвідав в минулу середу Колюмбію, як останню з десятьох південно - американських держав, що їх об'їздив у характері спеціяльного висланника президента Кеннеді для зазнайомлення з їхніми потребами та настроями. Стівенсон — як твердять американські журналісти, що товаришили йому в тій подорожі — прийшов до переконання, що З'єдинені Держави втратили в Південній Америці на престижі внаслідку невдачної історії з висадом на Кубі, але що водночас зросла в керівних колах Південної Америки свідомість небезпеки, яка грозить від „експорту" комуністичної революції із Куби та що З'єдинені Держави можуть відзискати свою повагу і престиж, якщо послідовно співпрацюватимуть з південно-американськими країнами в ділянці піднесення їх соціяльно-економічного рівня. А Стівенсон буцім-то легковажить студентські авантури, які були під час його подорожі в Уруґваю, Чіле, Болівії і Перу, переконаний, що вони були ініційовані й організовані групами, які не мають підтримки в більшості населення. Найбільшу вагу Стівенсон прикладає до конференції американських міністрів фінансів, яка має розпочатись 15 липня ц. р. в Уруґваю. На вислід цієї конференції у великій мірі матиме вплив рішення Конгресу щодо урядового проєкту допомоги закордонові. В країнах Південної Америки — ствердив Стівенсон — здають собі вже справу, що ЗДА дійсно готові допомогти тим країнам, які самі рішаться на поважні реформи соціяльного законодавства.

Комуністичні країни мають дістати 100 нових посад в ОН

Об'єднані Нації. — 8-членна Рада, покликана півтори року тому для перестудіювання адміністраційних справ Об'єднаних Націй та виготовлення своїх пропозицій щодо потрібних реформ, закінчила свою працю і в своїх висновках поручає збільшити скількість посад в апараті Об'єднаних Націй на коло 100 нових становищ для громадян країн комуністичного, як теж у більшій мірі затруднити африканців і азійців. Та Комісія взяла під увагу так званий географічний принцип, разом із числом населення членських країн, але водночас окремі члени Комісії голосували за політичними напрямками своїх країн. До тієї Комісії належали представники ЗДА, Англії, Франції, Індії, Ґани, З'єдиненої Арабської Республіки, СССР і Колюмбії. Звіт тієї Комісії включив також звідомлення тіла, покликаного для цієї самої цілі ген. секретарем Гаммершилдом, що складається із трьох колишніх президентів Генеральних Асамблей: канадійця Лестера Пірсона, сіямця Ван Вайтаякона і перуанця Віктора Беляунде. Хоч Совєтам признано побільшення їх посад на 100 місць, вони цим не задовольнились і їх представник в Комісії Алексєй Рощін виломався з прийнятого принципу солідарности та проголосив власний проєкт і власний — протест! ОН затруднюють тепер 1.332 так званих фахівців. Совєтський бльок мав право до 214 - 305 посад, але насправді виповнив їх тільки 87 „фахівцями", головно з тієї причини, що комуністичні країни становлять виняток із країн цілого світу: система тамошнього „засекреченого громадянства" не дозволяє нікому орієнтуватись серед дійсних фахівців в СССР і поручати їх на працю в ОН. Надалі комуністичний бльок матиме право до 252 посад. ЗДА мали право до 362 - 483 посад, а заповнили 357.

Джек Собел зізнає про шпигунство свого брата д-ра Соблена

Ню Йорк. — В Ню Йорку відбувається суд над совєтським шпигуном д-ром Робертом Собленом, який був заарештований в 1960-му році. Головним свідком був його брат Джек Собел, який був заарештований і засуджений давніше за шпигунство в користь СССР, і який вже більше як чотири роки намовляє свого брата, щоб признався до шпигунства. Джек Собел оповідає, як то вони обидва з братом Робертом, який пізніше назвав себе Собленом, в 1940 році були вибрані до шпигунської праці ще за урядування Лаврентія Берії, і як вони виїхали через Японію до Шанґгаю в Китаї, звідки прибули до Сан Франсіско, і в ЗДА почали шпигунську роботу в користь СССР. Д-р Соблен заперечує шпигунську працю, хоч його брат наводить факти його шпигунської праці з докладними деталями і поданням місць, де цю працю виконували.

● **Англійський прем'єр** Мекміллен призначив колишнього президента Торговельної палати, теперішнього міністра цивільного летунства Пітера Торнікрофта і міністра праці Джана Гейра, щоб вони разом з міністром для справ Коммонвелту Дунканом Сандісом об'їхали всі країни Британського Коммонвелту і зібрали суґестії щодо співпраці з Спільним Господарським Ринком 6-ох західньо-европейських континентальних країн. Персональний склад тієї делеґації свідчить про надзвичайно велике значення, що його має для Англії ця справа.

РАСК ТАВРУЄ МОСКВУ ЗА БЕРЛІН, ЯК ПРЕДМЕТ НОВОЇ КРИЗИ

Вашингтон. — Державний секретар Дін Раск у заяві, складеній на вступі пресової конференції з минулого четверга 22 червня ц. р., гостро натаврував „войовничі виступи" Хрущова й інших большевицьких вожаків попереднього дня у Москві з нагоди 20-річчя вибуху німецько-російської війни. Державний секретар підкреслив, що Хрущов раз-у-раз говорить про мир, але своїми заявами збільшує міжнародне напруження, погрожуючи односторонніми актами у відношенні до Західнього Берліну, що їх не можуть прийняти західні держави. Ненормальна ситуація —казав Раск — полягає в тому, що Німеччина й Берлін поділені. Тим часом Хрущов уважає той поділ за нормальний, а за ненормальний визнає лише той стан у Західньому Берліні, який оснований на міжнародних договорах і зобов'язаннях. Державний секретар з сарказмом висловився про хрущовську інтерпретацію причин вибуху останньої світової війни й зазначив, що „ніякий поважний історик" не може такої інтерпретації прийняти. Хрущов вину за вибух другої світової війни скинув на західні держави, які ніби не хотіли стати совєтськими союзниками для поборення гітлерської влади в Німеччині і цим „примусили" СССР до підписання пакту Ріббентропа-Молотова, що став вступом до війни. Дін Раск рішуче потвердив давнє становище Заходу в справі Німеччини й Берліну та заявив, що розв'язка цієї проблеми не може прийти коштом права самовизначення німецького народу та коштом леґальних прав західніх держав в Західньому Берліні. — Відповідаючи на запит журналістів, державний секретар все ж не хотів визнати теперішню кризу довкола Берліну за найгрізнішу від часу закінчення останньої світової війни та зазначив, що він не хоче вживати суперлятивів. Він признав, що західні держави готові до переговорів про розв'язання німецької і берлінської проблем, але — підкреслив — це може статися без „радикальної ревізії" теперішнього західнього становища. Дін Раск потвердив, що внедовзі прибуде до ЗДА з відвідинами індійський прем'єр Джавагарлал Неру. Щодо Ляосу, то державний секретар заявив, що Женевська конференція про Ляос не може мати впливу на політику держав Південно - східнього азійського пакту (СЕАТО), бо Ляос до того пакту не належить, а членські держави включили добровільно свою протекцію над Ляосом до завдань того бльоку. Однак більша частина пресової конференції була присвячена справі Німеччини й Берліну у зв'язку з останніми погрозами Хрущова.

Три ляоські князі погодились у принципі на коаліційний уряд

Женева. — Три ляоські князі — прозахідній прем'єр Бун Ум, лідер комуністичного руху Патет Ляо Суфановонґ і колишній невтральний прем'єр Суванна Фума, які впродовж трьох днів нараджувались у Цюріху, проголосили спільний комунікат, в якому стверджують свою згоду на „один коаліційний уряд Ляосу, як неподільної, незалежної і невтральної держави". Вони погодились, що в тому новому уряді мають бути репрезентовані всі названі три течії, але не подали ні складу нового уряду, ні часу, коли той уряд буде готовий. В окремій точці їх умови сказано, що новий уряд буде призначений королем Савангом Ватангою та що він не буде представлятись ляоському парляментові для апробати. Цей останній момент зв'язаний з острахом комуністів і „невтралістів", що ляоський парлямент їхньої участи в такому уряді не затвердив би. Дальші переговори над складанням коаліційного уряду мають відбутись в Швайцарії — або в Ляосі, але коли це буде — не сказано. Тим часом Женевську конференцію про Ляос перервано до найближчого понеділка. Міністер закордонних справ Камбоджі, Танат Хоман, найправильніше схарактеризували Женевську конференцію про Ляос, як „фарсу".

У Конґо звільнили президента Катанґи, який обіцяє співпрацю

Леопольдвіль. — Центральний уряд Конґа звільнив арештованого ще в квітні цього року під час конференції конґолійських лідерів в Кокільгатвілі президента катанґської провінції Мойсе Чомбе. Він відбув пресову конференцію у приявності конґолійського прем'єра Жозефа Ілео, шефа конґолійської армії генерала Жозефа Мобуту й кількох інших членів центрального конґолійського правління. Чомбе був у доброму гуморі, заявив, що він не має жалю до конґолійських лідерів, які діяли „внаслідку закордонних підшептів і непорозуміння" та задеклярував свою готовість співпрацювати з ними. Зокрема він потвердив, що підписав умову з генералом Мобуту щодо реорганізації катанґського війська в рямцях цілої конґолійської армії і дякував тому конґолійському генералові, як тому, що найбільш причинився до його звільнення. Чомбе заявив, що члени конґолійського парляменту з провінції Катанґи візьмуть участь у скликаній сесії, але назвав „дурним" визначення початку тієї сесії вже на найближчу неділю.

У СВІТІ

● **Французький президент** де Голь скликав надзвичайне засідання уряду для вислухання звідомлення свого міністра для справ Альжиру Люї Жокса, який — після перервання переговорів із альжирсько-арабськими націоналістами — поїхав до Альжиру перевірити тамошні настрої: у французьких поселенців, арабських консерватистів, співпрацюючих з французами, та у війська.

● **Три ляоські князі, лідери** трьох розсварених груп громадянства — прозахідньої, комуністичної і невтральної — які нараджуються в Цюріху у Швайцарії над складенням коаліційного уряду ,не можуть дійти до політичної згоди, зате в найбільшій гармонії користають з люксусових ресторанів і різних можливостей розваги в тому швайцарському місті.

● **На Цейльоні** оскаржено американського сержанта П. Дж. Майнарда, що він, їдучи військовим „джіпом", так нещасливо наїхав на мотоциклістаавтохтона, що той згинув. Цю сцену випадково бачив заступник посадника столиці краю, Кольомбо. Він зізнав на суді, що причиною нещасливого випадку було те, що сержант обняв і поцілував сусідку в авті і в тій хвилині втратив над ним владу. Газети подають прізвище тієї жінки. Тому, що сержант Майнард належав до персоналу амбасади ЗДА, цейльонський уряд заповів, що буде вимагати від ЗДА відшкодування для родини вбитого.

● **Французький парлямент** позбавив 288 голосами проти 27 парляментарної недоторканости альжирсько - французького посла Марка Льороля, який в радіопромові закликав до солідарности з бунтарськими генералами. — Майора Жоржа Робена, власника найвищих військових відзначень, засуджено на 6 років в'язниці за те, що він особисто арештував був багатьох цивільних і військовиків в Альжирі, які не хотіли прилучитись до генеральської революти.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Слова і діла

Покійний державний секретар Джан Фостер Доллес заявив був, що совєтські інтенції і совєтську політику треба завжди судити не за словами кремлівських диктаторів, а за їх ділами. І тому колишній президент Д. Д. Айзенгавер у своїх кількакратних заявах говорив про вичікування на діла большевиків, а не на їх слова. Політично той самий зміст мали заяви президента Кеннеді щодо різних „пробних каменів" совєтської доброї волі до міжнародної співпраці. Цей підхід західніх державних мужів базується на історичному досвіді щодо віроломности большевицької політики та розбіжности між словами і ділами Москви. Не тільки говорені слова, але й підписані договори не мають для большевиків ніякої зобов'язуючої сили, бо єдине, що їх зобов'язує, це змаг до опанування світу без уваги на засоби, — зброєю або хитрістю, приреченням або підступною брехнею. Відомо, що слова не зобов'язують большевицьких лідерів також у відношенні до власних громадян.

Повною протилежністю до такого стану відзначаються усні й писемні зобов'язання західніх держав. Вони виявляють ультральояльність супроти своїх договірних контрагентів, і годі й подумати, щоб західня держава односторонньо зламала будь-яку міжнароду угоду. Ця переборщена льояльність виявилась супроти совєтських репатріяційних комісій після останньої світової війни. Нема ніякого сумніву, що ЗДА й Англія не переводять ніяких атомових дослідів від 31-го жовтня 1958-го року, коли почалась Женевська атомова конференція, але навіть в останній ноті до Хрущова президент Кеннеді зробив натяк, чи не переводять Совєти таких дослідів крадькома, використовуючи брак міжнародної контролі.

Ця розбіжність у підході до слів і діл західнього та комуністичного світів є одною з причин, чому західній світ перебуває в гіршій ситуації. Так само, як цензура в комуністичних країнах уможливлює закривати від мільйонів громадян правду і подавати їм до відома тільки те, що лежить в інтересі комуністичної політики, — так само, як диктаторська система економіки вможливлює здвигати велетенський збройний апарат чи будувати міжпляметні ракети коштом щоденних потреб населення, — так само й комуністична „мораль аморальности" дає комуністам перевагу над західнім світом у можливостях здійснювання своїх цілей.

На цю тему появилися в останніх днях в американській пресі цікаві міркування. Не піддаючи найменшому сумнівові добру волю і чесність заяв президента Кеннеді і його найближчих співробітників, Ричард Ніксон закинув, що деякі їхні заяви, надихані рішучістю й непохитністю, не знайшли належного вияву в ділах. „Америка, — сказав він, — не знала в своїй історії часу, коли говорено так хоробро й красномовно і діяно з такою нерішучістю й полохливістю". А в газеті „Ню Йорк Ворлд Телеграм енд Сан" в листах читачів кинено поважний закид, що „Дж. Ф. Кеннеді говорить, як Винстон Черчилл, але діє, як Невіл Чемберлен", себто англійський прем'єр, що 30-го вересня 1938 року підписав угодівський договір у Мюнхені. Ці закиди, безумовно, перебільшені, подиктовані радше партійним опозиціонізмом, як об'єктивністю. Але фактом є, що ЗДА проголошували, що не допустять до перемоги комуністів в Ляосі і — бездільно приглядаються, як комуністичні партизани щораз поширюють там свій стан посідання. Фактом є, що і перед і після висаду кубинських еміґрантів 17-го квітня ц. р. впали були дуже тверді слова проти комуністичного панування на Кубі, а від того часу безперервно пливуть туди совєтські достави зброї.

Хоробрі й рішучі слова зобов'язують до таких самих діл. Якщо таких діл нема — власні громадяни розчаровуються, а ворог осмілюється. Західня преса одностайна в оцінці, що коли б не було розбіжности між американськими словами і ділами в справах Куби і Ляосу, Хрущов не відновив би політичного наступу проти Берліну. Остання пора показати йому рішучість Америки і в ділах.

Не успіхи, а відставання

Совєтська пропаґанда, а за нею й різного роду прокомуністичні підголосники у вільному світі широко розводяться над успіхами й досягненнями совєтської, мовляв, найпередовішої в світі науки, що ними СССР нібито випередив, особливо в технологічній ділянці, найбільш заавансовані народи світу. Почали визнавати перевагу Совєтів у наукових дослідах вже навіть деякі політичні й наукові кола Заходу, приймаючи ширену комуністами пропаґанду за добру монету.

Тим часом ситуація із совєтською наукою не така то вже блискуча. Якщо розглядати реальний стан совєтських наукових та технологічних здобутків і порівнювати їх з науковим розвитком у т. зв. капіталістичних країнах, то треба б було говорити не про успіхи, а про відставання Совєтів.

Доказом критичного стану совєтських наукових дослідів можуть бути започатковані останніми місяцями заходи для перерганізації і координації „науково - дослідних робіт" у Совєтському Союзі, вилучення з-під відання Академії Наук СССР усіх науково - дослідних закладів, що опрацьовують „найважливіші комплексні науково-технічні проблеми", і передання їх під керівництво новоствореного Державного комітету Ради міністрів СССР для координації науково - дослідних робіт. Свідчать про якусь глибоку кризу в цій ділянці і зв'язані з цими заходами такі події, як раптове уступлення дотеперішнього президента Академії наук СССР Несмєянова і нагла смерть керівника новоствореного державного комітету Хрунічева.

Картіну розгардіяшу й хаосу в організації совєтської науки подав новообраний президент Академії Наук СССР акад. М. В. Келдиш у своїй доповіді, виголошеній на спеціяльно скликаній „всесоюзній нараді" наукових працівників, що відбулася в днях 12 - 14 червня в Москві і що в ній взяло участь 2.000 науковців. В довгому переліку суттєвих недоліків совєтської науки акад. Келдиш виявив, що компетенції у керівництві совєтськими науковими дослідами були розподілені поміж 170 союзними й республіканськими міністерствами та установами, кожна з яких не визнавала другої; що здійснювання деяких важливих праць і проєктів затягалося цілими десятиріччями; що так само відкладалося використовування різних винаходів; що розробкою якоїсь однієї проблеми займалося водночас 100 - 150 організацій; що проводжено наукові досліди в ділянках, які не мали практичного значення; що наукові установи не одержували цілими роками потрібного їм улаштування. Це не тільки показує глибину відставання совєтських науково-дослідних праць, але і з'ясовує справжні причини таких „успіхів", як сумнівний лет довкола Землі сателіта „Восток" із Ґаґаріним, з допомогою якого то блефу Москва хоче доказати своє першенство в технологічній ділянці.

Відставання Совєтського Союзу в науці було підтверджене і заступником совєтського прем'єра Алексєєм Косиґіним, який у своїй промові під час згаданої наради признав, що наука в „капіталістичному світі" розвивається „з раптовою скорістю" і що совєтським ученим треба добиватися ліквідації існуючих недоліків, „зв'язуватися ближче з життям", допомагаючи продукувати приспішеним темпом „модерну оборонну зброю" і наздоганяти в цьому напрямку „капіталістичний світ".

Усі ці ствердження й вимоги доводять, що Совєтам ще дуже далеко до переваги над вільним світом і що саме тому вони докладають усіх зусиль, щоб з допомогою „мирного співіснування" виграти на часі. Але й тут вони мусять рахуватися з тим, що не стоятиме на місці і вільний світ.

Іван Кедрин

ЖАЛЮГІДНА ПОСТАНОВА

Пишучи про „Цілі 5-ої сесії" Української Національної Ради (ч. 96 „Свободи" з 24-го травня ц. р.), автор цих рядків вітав порозуміння трьох партій УНРади, внаслідок якого офіційно скликано УНРаду, і висловлював віру, що вдасться також „перескочити небезпечний поріг" обсаджування становищ голів Виконного Органу і УНРади, щоб виминути змагання за ті почесті на самій сесії. Віра не виправдалась, надія була передчасною. Перескочити поріг не вдалося. Бій за ті дві почесті став фактичною — без уваги на прикривання правди серпанком нібито політичних розбіжностей — причиною розбиття міжпартійної злагоди. 5-го червня ц. р. відбулося засідання Президії УНРади, на якому трьома голосами проти двох вирішено, що „сучасний склад членів УНРади, як показали чотиримісячні безуспішні підготовчі наради, не може дійти до домовлення щодо різних важливих проблем, які стоять перед Державним Ценром УНР". Тому те засідання прийняло постанову рекомендувати президентові УНР в екзилі, д-рові С. Витвицькому „відкликати заповіджене скликання сесії в Мюнхені, розв'язати УНРаду в її сучасному складі і, згідно з Тимчасовим Законом про реорганізацію Державного Центру, скликати сесію нового покликання в ЗДА чи Канаді, склад членів якої визначать відповідники на тому терені партій, що творять УНРаду". Через два дні після того д-р С. Витвицький прихилився до цієї жалюгідної постанови остільки, що — не розв'язавши ще Національної Ради — відклав (за комунікатом Бюлетеню Інф. Бюра з 8-го червня) заповіджену на 31-го травня і пересунену потім на 21-го червня ц. р. 5-ту сесію УНРади „на пізніший час".

Вістка про це викликала в широких колах українського громадянства гнітюче враження. Справді, треба дивуватись голові Виконного Органу, який впродовж кількох місяців об'їздив усі більші центри скупчення українців в ЗДА і Канаді, що він не здавав собі, видно, справи про психологічні, якщо вже не політичні наслідки такої — за офіційним комунікатом — „важливої постанови".

Ще дивніше, що — за виразним ствердженням в тому офіційному комунікаті — сам він, голова Виконного Органу, так нещасливо аргументував потребу відкликання сесії, до якої найширші кола громадянства прив'язували велику вагу. Бо що ж може бути гірше за стверджування нездатности членства Української Національної Ради „дійти до домовлення щодо різних важливих проблем, які стоять перед Державним Центром!" Хто в цьому винен? Чи можна членство відділити від його проводу? Стверджувати публічно, що впродовж чотирьох місяців не можна було дійти до порозуміння „щодо різних важливих проблем", це значило в першу чергу виставляти препогане свідоцтво самому собі, відповідальному за Державний Центр проводові. Прийняття такої постанови і оприлюднення її в офіційному комунікаті — це удар не тільки по власному престижеві, як керівників української політичної еміґрації, вірної традиціям Української Народньої Республіки, але й по самій тій традиції, плекати яку був покликаний Державний Центр на еміґрації. Постанова, проголошена в Бюлетені Українського Інформаційного Бюра з 6-го червня ц. р., була жалюгідною помилкою, яка вдарила по обох сторонах — по нібито переможній більшості і по переголосованій меншості. Не зазнали шкоди опозиціонери теперішніх голів Виконного Органу і УНРади, а шкоди зазнала ціла Українська Національна Рада, цілий Державний Центр, ціла українська національна справа. Це був насправді прегарний дарунок ворогам українства.

Що властиво сталося, чому властиво розбилася підготовча праця, яка увінчалась вже таким успіхом, що на засіданні Президії УНРади 18-го квітня в приявності представників 5-ох партій, в надзвичайно примирливій атмосфері, всіми голосами рішено просити Президента, щоб він скликав сесію УНРади, і одноголосно схвалено її денний порядок? Чому похитнулось порозуміння, формально підписане вже 17-го квітня між трьома політичними партіями — Українським Національно - Державним Союзом (УНДС), Українською Революційно - Демократичною партією (УРДП) і Українським Національно - Демократичним Об'єднанням (УНДО), при чому в протоколі порозуміння зазначено необхідність договорення з Союзом Українських Соціялістів — (СУС).

Здається, найголовніша причина в тому, що вже після того порозуміння голова Виконного Органу М. А. Лівицький виступив з пропозицією поширити домову, і то не на якісь другорядні чи формальні справи, а на таку найбільш засадничого характеру, як реорганізація основ Державного Центру. В його пропозиції входила м. і. вимога включити в склад УНРади не тільки партії, але й деякі громадсько - політичні організації, і то з американського терену. Якщо навіть така пропозиція заслуговувала б на обміркування, то навіщо треба було робити її за два тижні перед днем скликання сесії? Адже напевно довшого часу вимагає розгляд такого сумніву, чи може членом УНРади, складової частини Державного Центру УНР на чужині, стати американська зачартерована організація, що її фізичними членами є здебільша американські громадяни. Чи проєктодавці здавали собі справу з можливих правних наслідків такої комбінації і чи було це правильно виступати з таким проєктом за два тижні перед сесією?

Далі: представники партій УНДС і УРДП виступили з категоричною вимогою, щоб УНДО й соціялісти погодились на виключення — хай і на обмежений час — опозиційної партії „Союзу Земель Соборної України" В. А. Доленка. Без уваги на дійсні чи здогадні прогріхи Союзу Земель і її лідера супроти теперішніх лідерів УНРади, виключення партії було б небувалим до цього часу прецедентом в історії парляментаризму. Можна карати окре-

(Закінчення на стор. 3-ій)

ТУРБОТИ ФРАНЦІЇ

Париж. — Переговори між представниками Франції і делегатами альжирських повстанців в Евіяні, над Женевським озером, перенесено на пізніший, ще не визначений час. Обидві сторони мають „передумати", переоцінити наново свої позиції. Дехто навіть висловлює здогад, що делеґати вже не зійдуться, і французький уряд, згідно з словами де Ґоля, почне творити незалежний Альжир своїми силами.

Представники альжирського повстанського уряду мали в Евіяні безперечний успіх в одній справі: Франція визнала цей центр (Тимчасовий уряд Альжирської Республіки) за єдиного представника альжирського народу. Окрилені цим успіхом провідники альжирського руху пішли далі в своїх домаганнях: вони хочуть, щоб Франція визнала пустиню Сагару приналежною до майбутньої республіки Альжиру: вони відмовляються дати ґарантії для французів, що мешкають майже сто літ в Альжирі (числом коло мільйона). Вони лишають також відкритим питання: чи буде республіка Альжир належати до економічної спілки з Францією, як деякі колишні колонії Франції (наприклад, Мадаґаскар), чи захоче зовсім відірвати своє господарство від французької республіки. Слід пам'ятати, що у Франції працюють півмільйона альжирців, які своїми заробітками дають значну допомогу своїм рідним в Альжирі. Альжир потребуватиме для свого господарського розвитку чужого капіталу, що його найлегше може дістати у Франції.

Відсунення переговорів з представниками Альжиру викликає нові труднощі для французького уряду. Противники політики де Ґоля твердять: „Ми це знали й передбачали, що з тими бандитами - альжирцями не можна сідати за один стіл". Ті, що називають себе націоналістами і мають терористичну організацію, яка зветься „Таємна армія", ширять пропаґанду, мовляв, альжирський повстанський рух уже давно можна було роздавити „залізною рукою", тільки цьому на перешкоді стала „зрада". В „зрадники" тепер зачислено і ген. де Ґоля . . .

Цими днями у французькій пресі опубліковано цікавий документ: програму організації „Таємної Армії" (ОТА). Її знайшла поліція під час трусів у членів цієї партії в Альжирі. Ця програма дає ясний образ ідеології і політики ОТА. Не є це оригінальний твір. Програма ОТА має 36 точок і змістом та стилем стоїть близько до лихої слави „25 точок" програми Адольфа Гітлера. Автори програми ОТА, як свого часу робив Гітлер, виступають у ролі „рятівників Франції" від комунізму. У вступі до програми сказано: „Для того, щоб уникнути громадянської війни, до якої нас привела ґоллістська республіка, щоб урятувати Францію від небезпеки революції і комуністично поневолення, треба забезпечити національну територію, загрожену сепаратизмом, відновити моральну єдність нації, забезпечити майбутність молодого покоління, здійснити справедливі домагання робітників".

Тут, — змішано все докупи, і кожній групі населення дається надію на поліпшення, якщо „ґоллістська республіка" зникне. Вожді ОТА обіцяють зробити „хірурґічну операцію, що остаточно зліквідує причини занепаду Франції".

Хто має зробити таку операцію? В програмі написано: „Тільки французькі націоналісти можуть її успішно перевести". Для цього програма французьких націоналістів вимагає — „прогнати" всіх державних урядовців, що служать льояльно теперішній владі, і замінити їх „новими людьми". Треба створити „націоналістичний уряд громадського добра", який при допомозі „народних трибуналів" покарає всіх „зрадників".

Парлямент має бути зліквідований, а на його місце мусить бути створена „Рада Нації" із представників різних професій та окремих областей, щоб добитися національного пробудження і єдности. Щодо цього — французькі націоналісти хочуть наслідувати „корпоративний устрій" італійських фашистів. Всі партії, окрім націоналістичної, мають бути зліквідовані, а їх майно сконфісковане. З армії треба звільнити старих генералів, вірних де Ґолеві, а на їх місце мають прийти „молоді кадри, перейняті духом наступу". В Альжирі має бути якнайскорше осягнена перемога над повстанцями. Також професійні спілки треба розв'язати, а на їх місце створити „єдину професійну спілку".

Для молодих подруж ОТА обіцяє конфіскацію приміщень партій та різних міжнародних організацій, прихильників де Ґоля і квартири „небажаних зайд" (під цими словами треба розуміти жидів).

Селянам ОТА обіцяє піднесення цін на їх продукти, в торгівлі заповідає заборону трестів і „виселення паразитарних елементів". Пресі програма ОТА обіцяє „свободу": пресові підприємства мають стати власністю журналістів. Але журналістів - прихильників де Ґоля треба судити в „народних трибуналах". Партія французьких націоналістів плянує взяти в свої руки виховання молоді, „щоб дати можливість молодому поколінню виконати її історичну й націоналістичну місію в Европі та Африці".

Гітлер для своєї партії взяв знак заломаного хреста — свастику. Французькі націоналісти вибрали собі емблемою т. зв. кельтський хрест — хрест у колі. В Парижі і в інших містах Франції видно на мурах домів написаний крейдою цей „кельтський хрест", а під ним O.A.S. (Organisation de l'Armee Secrete —Організація Таємної Армії). Ця організація підкладає без розбору бомби в домах прихильників уряду де Ґоля або просто на вулицях. Учора ввечері бомбою, кинутою недалеко англійського та американського посольств у Парижі, тяжко поранено жінку англійського журналіста.

Програма Організації Таємної Армії не була б небезпечною, коли б боротьба з тероризмом мала успіхи. Але цього не видно: ще ні одного з винуватців безглуздих замахів не знайдено і не покарано. Цей факт мусить підсилювати турботи людей, відповідальних за правопорядок у Франції.

Viator

ЛИСТИ ДО РЕДАКЦІЇ

ПРО ЖИДІВСЬКУ ГРОМАДУ В КАРТЕРЕТІ

Не відмовте виправити подану в „Українській хроніці" в ч. 109 „Свободи" з 13 червня ц.р. новинку про мою участь „у посвяченні фундаментів Осередку Жидівської Громади в Картереті, Н. Дж."

Насправді це було не посвячення, а тільки „ґравнд брейкінґ" — прокопання землі під фундаменти Жидівського Громадського Осередку. Зі зрозумілих причин мені, як українському православному священикові, не було б можливо приймати участь у посвяченні, що є релігійним обрядом.

Треба сказати, що між місцевими громадянами українського й жидівського походження віддавна існують добросусідські взаємовідносини. За час мого майже 30-річного душпастирства в Картереті я й сам здобув багато добрих приятелів з-посеред співгромадян різних національних походжень і віровизнань, між якими громадяни жидівського походження не стоять на останньому місці. Отже тому я вважав за честь не лише для себе самого, але й для місцевої української спільноти взяти участь у врочистостях прокопання землі під фундаменти під осередок наших сусідів. Мене запросили сказати „інвокейшен" — молитву, призиваючу Боже благословіння на зачаток задуманої установи, і я охоче це зробив. В акті прокопання фундаментів брали участь високі міські, повітові й стейтові урядовці, католики, протестанти, православні й жиди, а це не що інше, як вияв добросусідськости.

Також своєю участю в цих урочистостях бажалось розвіяти, хоч би частинно, неслушні закиди роблені українцям про „жидоненависть" людьми злої волі в пресі і в різних публічних виступах.

При цьому я хотів би додати, що в приязних взаємовідносинах з різними жидівськими провідниками й осередками я помітив, що й між ними існують різні розходження, як політичні, так і релігійні. Визнавці Мойсеєвого віровизнання є сіоністи й противники сіонізму, є старовіри, реформовані й півреформовані. Але коли йде про загальні справи народу Ізраїля, то жиди твердо держаться засади — один за всіх, а всі за одного.

Помітив я теж, що й серед них є такі, що нарікають на безліч збірок на різні цілі. Але коли треба пожертв, то в них один одного заохочує й підганяє до жертвенности, в якій беруть участь всі без вийнятку — багаті й бідні, вчені, адвокати, лікарі, ремісники й звичайні робітники. Найбільшому осудові, включно до бойкотування, підпадають ті, хто наважуються надужити загальну справу для особистої користи. Мої спостереження ніяк не перебільшені. Справді, від жидів можна багато дечому навчитись українцям і внести це в наше життя, а особливо оте „один за всіх, а всі за одного".

о. Іван Гундяк

Картерет, 15 червня 1961

СВОБОДА SVOBODA

SUBSCRIPTION RATES:

One year	$ 12.00
Six months	6.25
Three months	3.25

Jersey City & Foreign Rates:

One year	$14.00
Six months	7.50
Three months	4.00

For UNA members monthly 65¢.

Лев Яцкевич

ПОДОРОЖ ПО ЗОЛОТЕ РУНО

(1)

Джетовий літак легко піднісся з міжнародного летовища в Филаделфії з репрезентаційною командою „Тризуба" та 80 іншими пасажирами. Ще один помах руки вірного тризубівського кібіца, ще один повітряний круг — і літак помчався стрілою до Міста Янголів, що його з-еспанська називаємо Лос Анджелес.

Подорожування „джетом" найбільш комфортовий засіб комунікації нашої доби. Ледве помітне коливання, монотонний спів газових дишиць і велике, золоте сонце під яким, здавалося, завис наш літак в неосяжнім просторі. Холоджений струмінь повітря спливає на наші голови, творячи ілюзію, що ми теж пливемо в просторі не всередині, а ззовні літака.

Ми й не зчулися, коли під нашими ногами промайнули вкриті зеленню квадрати вулиць Клівленду та Шикаґа.

Стюардеси з очима кольору волошок ставлять перед нами обід, саме тоді, коли наш літак пролітає над „Великим Кеньйоном". Деякі пасажири, а між ними й наші змагуни, товпляться біля маленьких вікон літака, щоб подивитися на це сьоме чудо американського Заходу, інші спокійно їдять принесений обід. 2.640 миль — це відстань більша, як з Филаделфії до Лондону, але її не відчувається при шаленій швидкості літака приблизно 600 миль на годину.

Пролітаємо понад останнім великим містом Невади, Ляс Веґазом, в якому можна без великого труду дістати розвід від рідної жінки і програти за ніч декілька тисяч долярів в касині.

Зближаємося до Лос Анджелесу. Припинаємо себе поясами безпеки до сиджень. Літак знижується щораз більше, чути важкий стогін газових дишиць та стукіт підвізних коліс, готових вже до причалу. Ледве помітний поштовх, скреґіт гальми — і ми вже причалили на летовище соняшної Каліфорнії.

— Приходьте ще раз! — прощаються з нами синьоокі стюардеси, коли ми ступаємо на приставлені східчасті алюмінійові рампи і сходимо вниз.

На летовиці зустрічають нас представники української колонії в Лос Анджелесі на чолі з місцевим парохом о. Котуцьким, головою місцевого культурного осередку мґр. Веселим, його заступником інж. В. Сіяком з дружиною Іриною та моїм другом з львівської політехніки інж. О. Скробкою. Його доня вручає нам китицю квітів. Тріскають фотографічні апарати, блискають маґнезійні жарівки, і ми включаємося в гомінку хвилю людей, що прямують до виходу.

Опіку над нашою командою обіймає делеґат дружини „Юнайтед Скатс", реф. пропаґанди Лі Гаст, що провадить нас до замовленого автобусу, до якого вже мандрують усі наші речі з літака. Двадцять хвилин їзди автобусом, і ми спиняємось перед люксусовим готелем „Рузвелт - Голлівуд", в якому для нас зарезервовано кімнати.

Навпроти готелю стоїть будинок з двома китайськими паґодами, що, як довідуємося, належить Сид Гратманові і є найбільшим кіном Голлівуду. В цьому театрі протягом 23 років демонструють усі фільмові прем'єри з особистою участю фільмових зірок, що грають в даному фільмі. Цей китайський кінотеатр відомий ще тим, що його фронтова площа, звернена до Голлівуд Булеварду, вистелена цементовими плитами, на яких увічнено відтиски стіп і долонь усіх славних фільмових зірок, почавши від Мері Пікфорд, Полі Неґро, Ґльорії Свензон та Даґласа Фербенкса, а на Елізабет Тейлор, Аві Ґарднер, Деборі Кер та Ґері Купері скінчивши. Є там також мідяна таблиця з підписом Джін Сімон з нагоди прем'єри першого фільму синемаскоп „Ровб" та першої синерами.

В Лабі нашого готелю розташувались аґенції летунських ліній, подорожних бюр і прогулянкової станиці Лос Анджелесу, що влаштовує кожного дня прогулянки для оглядин міста, кіностудій, „Країни Дісні" та ковбойської фарми Бері. „Дісні Ленд" — модерна версія віденського „Пратеру", берлінського „Люнапарку" та филаделфійського „Виллов Гров".

Дехто з нашої команди вже встиг перебігти усі коридори готелю і заглянути до пальмового саду, в якому мініться до сонця купальний басейн.

В готелі нас вітає президент дружини „Юнайтед Скатс" та власник мільйонового ресторану в Беверлі Гілс, Джін Ліон. Свою блискучу кар'єру почав він як хлопець до посилок. А ставши твердою стопою на каліфорнійському ґрунті, рішив піднести на заході Америки копаний м'яч до европей. висот. У розмові з Джіном Ліоном виявилось, що він законтрактував на приїзд до Каліфорнії колишнього мистця світу еспанську дружину „Реаль Мадрид", яка має розіграти в Лос Анджелесі показові змагання з ізраїльською командою „Макабі". „Реаль Мадрид" приїжджає до Америки лише на два змагання, але „Макабі" хоче тут залишитися три тижні, і, якщо „юкрейнісн нешенелс" заінтересувалося б цією дружиною, ми могли б вислати її на одні змагання до Филаделфії за половину тієї ціни, яку бере „Реаль Мадрид" — лише за $10.000.

Очевидно, що ми всі, а головно наш менаджер М. Корженьовський і наш скарбник Л. Івасиків дуже холодно прийняли цю пропозицію, вичуваючи в ній блеф та певну дозу гохштаплерства. Що наше підозріння було оправдане, показав дальший перебіг конференції та відбуті зі „скатами" змагання. Разом з Джіном Ліоном був приявний секретар клюбу „скатів" Дан Тана, втікач з Югославії і колишній змагун юньйорів „Червоної Зорі" в Београді. Вони спільно запросили нашу дружину на обід до італійського ресторану „Марджіоне", влаштованого в старофлорентійському стилі, і на бенкет до одного з ресторанів Ліона в Беверлі Гілс, по скінченні наших змагань в неділю.

Увечері того самого дня місцева українська колонія запросила всіх нас на вечерниці в Українськім Культурнім Осередку. Ця пропозиція не дуже сподобалася нашому менаджерові Корженьовському; він хотів, щоб змагуни як слід відпочали перед змаганнями, але вирішено, що ми там тільки покажемося, посидимо кілька хвилин і вернемось до готелю спати. Дім Українського Культурного Осередку з його просторою залею перероблено з імпозантного колись кіна силами та заходами членів цього Осередку.

ЖАЛЮГІДНА ПОСТАНОВА

(Закінчення зі стор. 2-ої)

мих послів, можна позбавляти їх мандату, і то внаслідок слідства і пропозиції відповідної комісії, але неможливо виключати партію та ще й за міжпартійним порозумінням. Водночас УНДС і УРДП висловилися за прийняття до УНРади одної дисидентської групи Союзу Земель, яка теж зве себе Селянською партією і яка викликає поважні сумніви, чи вона саме не є одною з еміґрантських фікцій. Навіщо такі дивні комбінації? Що спільне мають вони з „важливими проблемами, які стоять перед Державним Центром"?

Українських громадян в ЗДА й Канаді мусить цікавити згадка про проєкт нової сесії УНРади на терені одної з цих двох країн американського континенту. Думка про перенесення сюди Державного Центру з Европи не нова, але це проблема різногранна і складна, почавши від згаданого моменту формально - правної натури. Зате наведена вгорі рекомендація, щоб, без уваги на перенесення Державного Центру, найближчу сесію УНРади скликати в Америці з осіб, що їх визначать партійні відповідники на цьому терені — річ цілком нова й небувала. Якщо хочемо вважати УНРаду за сурогат парляменту на еміґрації, то прийняття такого проєкту створило б неіснуючий в історії парляментаризму прецедент творення „філії парляменту", складеної з осіб, призначених „відповідниками" партій, що становлять парлямент. Та й чи є якась крихітка надії на те, що на таку американську сесію УНРади делеґували б своїх членів „відповідники" тих українських партій з УНРади, що з ними не можна було договоритися в Европі?! Коли ж існує в політиці закон, що не вільно починати ніякої акції, яка наперед засуджена на невдачу, то навіщо було виступати з таким мертвородженим проєктом і розголошувати його офіційним комунікатом?!

В Ульмівських „Українських Вістях" з 11-го червня ц. р. цілу статтю „Керуючись добром справи" присвячено на заперечування закиду автора цих рядків, начеб то конфлікт в Укр. Національній Раді обертався довкола персональних амбіцій та партійних престижів. „У. Вісті" вказують на спір довкола ставлення до Американського Комітету, як на доказ, що це ані персональна, ані партійно - престижева справа. Але ж у домовленні з 17-го квітня ц. р. цей спір зліквідовано і в постанові Президії УНРади з 5-го червня нема ані слова про Американський Комітет чи про будь-яку іншу справу визвольної політики! І тому не можна відмовити логіки арґументові, що його чуємо від поважних земляків з Европи, що за всіми тими ходами, які довели до відкликання (потім казалось „відложення") сесії УНРади, криється гра суто персональної натури, за збереження за собою керівних становищ. Шануємо поважних діячів і їхні амбіції, але неможливо схвалювати такої політичної методи, як погрожування неприявністю на сесії УНРади, якщо вона буде скликана без попередньої згоди на їхні вимоги! Це була б дійсно цікава ситуація, коли б голова УНРади і голова Виконного Органу не з'явилися на сесію, яку скликав би Президент! Несподіваний внесок на скасування становища віце-президента УНР в екзилі також пахне персональною комбінацією, а не „важливими проблемами, що стоять перед Державним Центром"!

Українські громадяни в Америці всієї тієї гри, тих амбіцій, того жонґлювання міжпартійною аритметикою голосів — не розуміють. Вирине сумне порівняння, що подібну гру вів надзвичайно амбітний президент польського екзильного уряду, Авґуст Залеський, спираючись теж на кількох партіях. Він зберіг за собою досмертну „владу" — і загирив цілий свій центр, розбив остаточно польську політичну еміґрацію. Андрій М. Лівицький, спираючись на заповіті С. В. Петлюри, старався за всяку ціну зберегти Державний Центр і вів гнучку політику, вмів з усіми ладнати, хоч мав теж поважну опозицію. Бо Державний Цетр — власність і політичний актив всіх українців, його керівників і їхньої опозиції. Це не справа осіб чи партій, а справа України і її визвольної боротьби. Признання до помилки і відворот від неї не дискредитує політика. Направити помилку, якою була постанова Президії УНРади з 5-го червня, відмовитись від принципу „як не буде України зі мною, то хай не буде й України", завернути до стану з 18-го квітня ц. р. і встановити якнайшвидшу нову дату сесії УНРади в Мюнхені — це найпростіший вихід з нинішньої невтішної ситуації.

Весільні дзвони в Торонті

Союзова родина, панство Іван і Юлія Вовки ,відомі громадяни й підприємці в Торонті, що ведуть при вул. Еґлінтон — Захід ч. 2539 ресторан, мали 15 квітня 1961 р. велике родинне торжество. В тому дні всеч. о. пралат Філевич поблагословив на новий шлях життя їхнього старшого сина Богдана з Маргаретою Ґрейпер. Учасниками цього радісного дня були численні друзі й знайомі ,батьків молодого, бо ж вони ніколи не стояли осторонь від процесу загально - національних українських потреб, живо включались у зорганізоване українське життя, щоб своєю працею і матеріяльною допомогою випправдати своє перебування поза межами рідної землі.

Богдан і Маргарета Вовк

Молодий Богдан, член УНСоюзу, Відділ 432, після закінчення середньої школи три роки відвідував Торонтонський університет, доповнюючи свою освіту, а тепер він є оціночником від випадків великої асекураційної компанії. Часто виступає він у телевізійних програмах ч. 5 і ч. 6, а теж співає у радієвих авдиціях та в клюбі „Гамбор Гавз".

Слідуючого дня, 16 квітня, зійшлись додому батьків при Еґлінтоні найближчі друзі, щоб в вужчому колі побажати молодятам багато радости та щастя у прийдешньому житті. Серед дружньої атмосфери й прийняття промовив до присутніх теж член УНСоюзу, п. С. Лайкіш, який в нашій братсько - допомоговій інституції має забезпечену всю свою рідню, і попросив з цієї нагоди пожертвувати по своїй змозі на українські національні потреби. Присутні відгукнулись на зазов п. С. Лайкіша прихильно й зложили $44, з чого призначено на будову пам'ятника в Вашинґтоні $30 і на прес. фонд „Свободи" $14. Жертвували: молодята Богдан і Маргарета $10, А. Небожук, А. Дутко, Р. Волошин, Д. Вовк, С. Вовк, Т. Гуменюк і Микула по $1, І Олексів, С. Лайкіш, В. Сабат і В. Музика по $2, І. Кавун $4, І. Вовк, А. Флисакі, М. Паньків по $5. П. С. Лайкіш подякував присутнім за жертви і побажав молодій парі многих літ. бз

● Публічний уряд здоров'я у Вашинґтоні остерігає населення, щоб не споживало сирих устриць із черепашок та крабів, бо легко можна дістати недугу „гепатітіс", мікроби якої є в занечищених водах. „Гепатітіс" — це недуга печінки, яка ширилася в стейті Ню Джерзі.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УКР НАРОДНОГО СОЮЗА

З НАШИХ БУДНІВ

ПЕРШІ ВІДВІДИНИ

Коли в минулому тижні я втік із гарячого, мов пекельна піч, Ню Йорку на Союзівку, щоб подихати кілька днів її весняним повітрям, думалось-гадалось, що буду може в цім сезоні першим відпочивальником на цій оселі. Я забув, очевидно, про п. Степана Дембіцького... Цей знаний і заслужений громадянин, що з гордістю називає себе тернопільським „кавуном", який приїхав до Америки саме тоді, коли я народився, має дивну амбіцію — завжди мене випереджати.

— Панцю! — махнув рукою п. Дембіцький, — я приїхав сюди, як лише сніг розтанув. І знаменито почувався в цьому затишші! А як не було часом з ким словом обмінятись, я йшов під пам'ятник Тараса Григоровича й розпочинав з ним розмову на тему: „Чи буде колись на Союзівці Дім Старців?"

Думаю, що тепер уже п. Дембіцький не мусить розмовляти з пам'ятником, бо я залишив його в милому товаристві самої „Орхідеї" — п-ні Мухи та інших симпатичних пань. Поза тим у цьому тижні тяжко працює на Союзівці секретарсько-організаційний курс УНСоюзу, отже є для п. Дембіцького свіжа робота — буде що записувати на „тейп", чи пак — рекордувати. Відколи Союзівка Союзівкою. невтомний. п. Дембіцький ретельно записує всі важливіші на ній події та імпрези, як, наприклад останню, II-у конвенцію Українсько - Американських Ветеранів, що відбулась там 11-го — 12-го червня ц. р.

О. зворушливе враження зробив на мене ветеранський салют біля пам'ятника Т. Шевченкові! Гарно пошанували тут народжені наші хлопці Батька Тараса, в сторіччя смерти і на честь його — висмалили з правдивої гармати, яка, мабуть, брала участь ще в Цивільній Війні, бо виглядала досить антично. І хай же буде публічним секретом, що ідею такого салюту піддав ветеранам технічний працівник Союзівки, п. Берізка: то він намацав цю історичну канону в рушникаря в Кергонксоні і дав їй, так сказати, нагоду ще раз бабахнути на пошану Того, хто так побивався за праведний закон Вашинґтона.

Поза тим голосним вистрілом, на Союзівці йде тиха й наполеглива підготова до літнього сезону. Пан В. Квас, як звичайно, вже наперед журиться — „де я той нарід подію?" Пан Данило з бриґадою робітників метушиться коло басейну, бо треба Вам знати, що той великий та прекрасний басейн породив навесні мале басейнятко, якраз для дітей! Коли я (з жалем) покидав Союзівку, бартендер Бодьо, не маючи покищо у „Веселці" забагато клієнтів, „бавився в художника" — розмальовував чудовою синьою фарбою огорожу довкола басейну...

— Лихо його знає, — зідхнув, почухавши потилицю, — а може помалювати на синьо і жовто?.. А то ще можуть деякі патріоти мати свої застереження!

Жадних застережень до кольорів не мав видатний гість з Вашинґтону, голова УККА, проф. Лев Добрянський, теж учасник конвенції ветеранів, що після неї з приємністю й помітним вдоволенням сполоскав своє педагогічне тіло в кришталевих водах басейну. При тому ми мали змогу запримітити, що з пана професора прекрасний пливак, так клясичним стилем, як і „кравлем".

Коли потім одна з пань сказала йому комплімент — „Ви дуже добре плаваєте!" — професор відповів із гумором:

— Навчився у Вашинґтоні.

Ікер

✝

Ділимося сумною вісткою
з Рідними в Україні, Приятелями і Знайомими,
що дня 6-го червня 1961 року,
упокоївся в Бозі, в Скенектеди, Н. Й.,
на 67-му році життя, Наш Найдорожчий
МУЖ і БРАТ

бл. п. Ігнатій СІРИЙ

ПОХОРОН відбувся в Амстердамі, Н. Й., дня 9-го червня 1961 року, з каплиці похоронного заведення Сарґаліса, до української католицької церкви св. о. Миколая, а опісля на цвинтар св. о. Миколая.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ !

Тяжким горем прибиті:

ЮСТИНА — дружина
МИХАЙЛО — брат

ПОДЯКА

Дня 21-го травня 1961 року
відійшла від нас у Вічність, на 73-му році життя,
після недуги серця,
Наша Найдорожча й Незабутня
МАМА, ТЕЩА і БАБУСЯ,

бл. п. Клавдія
М. ЛОЗОВИЧ-ШТУЛЬБЕРГ

народжена в м. Одесі, в Україні.

У нашому великому горю, отримали ми зворушуючо-сердечні вияви співчуття, розради, підтримки та допомогу від наших Кумів, Приятелів, Знайомих та Сусідів.

Усім Їм хочемо цією дорогою скласти щиро-сердечну подяку. В першу чергу наша вдячність належиться Настоятелеві Свято-Троїцької церкви (УАПЦ) в Клівленді, Огайо Веч. о. С. Посаківському з Пані-Маткою, за його похоронні відправи та християнські слова потіхи і розради та за зворушливу, прощальну промову.

ВП. п. Я. Сідельникові з дружиною, диригентові церковного хору за дякування на Похороні, який своїм чудовим голосом підніс велич похоронного обряду.

Щиро дякуємо ВП. п. д-рові Я. Музичці та його дружині, що, крім довшої, медичної опіки, виявляли до Неї симпатію і співчуття.

Щиро дякуємо нашим Дорогим Кумам і Землякам, Панствам: Коцюрубам, Довбушам, Жосам — за їх моральну та матеріяльну допомогу під час нашого горя, які перейняли на себе фінансування та приготування похоронної, поминальної тризни.

Рівнож щиро дякуємо ВП. п-ням: Г. Вархановській із Массілон і Ф. Сикилинді з Клівленду, О., за допомогу в приготуванні обіду. Щиро дякуємо ВП. п. Іванові Фінков'яту за його щиро-сердечні розради і допомогу, виявлену нам під час нашого горя. Складаємо щиру подяку ВП. п. Володимирові Туніцькому із Филаделфії, Па., за переслане співчуття і квіти телеграфом.

Щиро дякуємо нашим Дорогим Друзям: п-ву Капокам, п-ні Є. Солусі, п-ву Віпникам, п-ву Лютим за уфундування похоронної Служби Божої і прибуття із Клівленду, О., щоб віддати останню пошану та провести Покійну до місця вічного спочинку.

Щиро дякуємо всім Тим, що склали квіти Покійній: Членам Пласт-Приюту та пластовій групі в Кентон, О., п-ву Довбушам, п-ву Капокам і п-ні Є. Солусі, п-ву Коцюрубам, п-ву Жосам, п-ву Демчишиним, п. П. Гудзовському п-ву Консолідані, п-ву Вархановським і всім Сусідам-американцям.

Щиро дякуємо за переслане співчуття п. інж. М. Яновичеві із родиною та п. радникові Н. Яновичеві.

Щиро дякуємо шеф-інженерові Л. Дікерґофу із родиною і всім співпрацівникам інструментально-інженерного відділу при Diebold Corp., за переслане щире співчуття.

Щиро дякуємо всім Тим, що брали участь в похоронних відправах і супроводі Покійної на місце вічного спочинку.

Нехай всіх їх Всевишній винагородить сторицею за їх добре серце.

АННА — донька
ВАСИЛЬ ПЕЧЕНЮК — зять
ВАЛЕРІЙ, ВОЛОДИМИР, ВІТАЛІЙ — внуки

В першу річницю трагічної смерти
Пластунів — Юнаків
на ВЕЛИКОМУ ЛУЗІ, біля ШИКАГО, Ілл.

Ігоря Левицького — **Ореста Нікоровича**
Ореста Куриляна — **Олега Шеремети**
Юрія Припхана — **Романа Кучми**

Згідно з доручення Крайової Пластової Старшини
з дня 2-го червня 1961 року
відправляться

ПОМИНАЛЬНІ БОГОСЛУЖЕННЯ

в містах,
ДЕ ДІЮТЬ ПЛАСТОВІ СТАНИЦІ.

В НЮ ЙОРКУ відправляться
ПОМИНАЛЬНІ БОГОСЛУЖЕННЯ
в дні 28-го червня 1961 — в год. 8:00 ранку,
в ЦЕРКВІ СВ. ЮРА, — при 7-ій вулиці і
в ЦЕРКВІ СВ. ВОЛОДИМИРА — 160-170 West 82nd Street

КРАЙОВА ПЛАСТОВА СТАРШИНА

Мінов проти неморальних телевізійних передач

Вашингтон. — Голова Федеральної Комунікаційної Комісії Нютон М. Мінов, зізнаючи в сенатській підкомісії, заявив, що телевізійні стації надають багато таких авдицій, які є шкідливі для дітей і юнаків. Він казав, що Федеральна Комунікаційна Комісія може не продовжувати ліценцій тим телевізійним стаціям, які надають неморальні дитячі авдиції, що спричинюють злочини серед молоді. Ті власники телевізійних стацій, які мають дозволи Комісії, повинні наперед висвітлювати ті фільми серед фахівцями, які могли б оцінити їхню моральну вартість. Мінов домагався, щоб стації надавали більше виховних програм. До цього треба більше телевізійних стацій, які могли б обслуговувати дітей у шкільному віці.

Президент підтримує іриґаційний плян в обидвох Дакотах

Вашингтон. — З Білого Дому повідомили, що президент Кеннеді підтримує плян заводнювати терени в обидвох Дакотах, який внесли до Конґресу сенатори — демократ Квентін Н. Бирдік і республіканець Мілтон Р. Янг. Цей плян початково має коштувати $ 183 мільйони. В Сенатській підкомісії внутрішніх справ вже почалися переслухання в цій справі. Плян цей підтримує і секретар внутрішніх справ Стюарт Л. Юдолл. Подібний законопроєкт внесли конґресмен з цих стейтів Дан Шорт і Г. Найгаард. Президент заявив, що цей плян погоджується з урядовим становищем в справі розбудови природних ресурсів країни, і тому він його щиро підтримує. У своїй програмі про природні ресурси Президент був заявив, що вкладені інвестиції в розбудову природних ресурсів дадуть в майбутньому добрі дивіденди. В першу чергу в Дакотах мають заводнити 250,000 акрів землі; воду будуть брати з водного збірника Гаррісон, який разом із греблею цієї ж назви коштує $ 300 мільйонів.

Ракета „Аеробі-Гай" доставила на землю космічний порох

Ню Йорк. — Летунство виявило аж тепер, що випущена 6-го червня його ракета „Аеробі-Гай" привезла на землю так званий космічний порох, досліди якого вможливлять науковцям пізнати, які небезпеки грозитимуть летунам по космічних просторах, а також, можливо, довідатися, з якої матерії повстала наша Земля. Ракета „Аеробі-Гай" злетіла вгору на висоту 102-ох миль і вперше з історії привезла на Землю космічний порох. Гадають, що летуни в космічних просторах матимуть тільки проти себе психологічні, а не матеріяльні перешкоди. Досі цей космічний порох падав часто на Землю, але науковці не могли його тут досліджувати, бо важко було його відрізнити від Землі. Тепер вперше мають науковці цей порох окремо, привезений ракетою, і можна буде його докладно пізнати. Але праця в цій ділянці є дуже повільна і вона триватиме довго. Щоб прослідити один кубічний цаль космічного пороху, на це треба одного року.

Адмірал Стравс проти припинення пробних атомових експльозій

Ню Йорк. — Колишній довголітній голова Комісії Атомової Енергії, емеритований адмірал Луїс Стравс в довшому листі до щоденника „Ню Йорк Таймс" полемізує зі становищем редакції цього часопису в справі припинення атомових пробних експльозій у ЗДА. Редакція цього ж щоденника писала 19-го червня, що під час майже трирічного припинення пробних вибухів СССР, правдоподібно, не переводив пробних експльозій, а як і робив це, то це могли бути тільки випробування малої зброї, яке можна переводити під землею, і про яке не можна довідатися поза кордонами СССР. Адмірал Стравс пише, це не є вірна думка. Під землею можна переводити не тільки малі пробні вибухи, але й великі. Адмірал пригадує, що кожного року сейсмографи занотовували на терені СССР коло 200 землетрусів, але це напевно не були дійсні землетруси, тільки струси землі внаслідок атомових вибухів під землею. СССР не повідомляв про атомові вибухи в 1949-1952 роках, а зробив це аж 1952-го року, коли американські стації про це повідомили. І пізніше комуністи повідомляли про випробовування своїх бомб аж після того, як про них вже знали американські контрольні стації. Тому можна бути певним, пише адмірал Стравс, що СССР випробовував атомову зброю, а ЗДА не робили цього, бо вірили, що комуністи припинили пробні атомові вибухи.

Короткі Вістки

● У Конґо центральний уряд звільнив з в'язниці 18 осіб, які були членами почоту президента Катанґської провінції Мойсе Чомбе, що їх — разом з названим „президентом" арештовано два місяці тому за сепаратизм і відмову співпрацювати з центральними конґолійськими властями. Самого Чомбе покищо ще затримано у в'язниці в Леопольдвілі, але його мають звільнити, якщо він погодиться стати міністром в центральному уряді Конґа.

Український Народний Союз — це суто демократична українська братська організація. Стати її членом, — це не тільки забезпечити себе і ваших рідних матеріяльно, це значить бути співвласником його надбань і вибирати, чи бути вибраним в його керівні органи